

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évesz évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Nagy kincs a szőlő.

Erdély szőlőhegyei az idén általában bő és kitünő termést adtak. A szüret nagy értékkel gazdagította a szőlőbirtokosokat.

Sajnos, a szőlő értékét még nem tudjuk eléggé felfogni és megbecsülni. A szőlőt a bor anyagának tekintjük s a bor ára szerint vetjük

tőkék, a szőlő levében pedig hét tulajdonság volt elrejtve. Innen van az, hogy a részeg ember olyan bátor, mint az oroszlán, erős, mint a medve, kegyetlen, mint a tigris, veszekedős mint a kutya, ravasz, mint a róka, fecsegő, mint a szarka és zajos, mint a kakas.

Szüreti kép.

mérlegre. A szőlő azonban eredeti mivoltában, hogy a tréfás mondással éljünk: hámozatlan alakjában is disze, ékessége a gazdasági terméknek.

Az újabb tudományos kutatások szerint: elsőrangú táplálék és páratlan gyógyszer!

Bor alakjában sem megvetendő dolog, de érzik rajta a hétféle veszedelem, amely a legenda szerint a szőlőtermést, illetve borszüretelést kíséri: A legenda szerint ugyanis a gonosz szellem azt ajánlotta Noénak, a szőlőtermelés ősatyjának, hogy szőlőtökéit hétféle állatvérrel öntözze, akkor majd kitünő termést fognak adni. Noé megfogadta a tanácsot és megöntözte tőkéit egy-egy oroszlának, medvének, tigrisnek, kutyának, rókának, szarkának és kakasnak vérével. A következő évben dús fürtöket hajtottak a

Igy tartja ezt a legenda. A tudomány azonban sokkal jobb véleményt alakított ki a szőlőről. Megállapította ugyanis, hogy alig van olyan gyümölcs, amelyben annyi cukor volna, mint a szőlőben. És még hozzá milyen cukor! A szőlőben levő cukor minden előzetes emésztés és átváltoztatás nélkül átmegy szervezetünkbe. Igaz, hogy az ember táplálkozásához a cukron kívül még víz, fehérje, zsír, különféle sók és vitaminok is szükségesek. Víz az van bőven a szőlő levében, körülbelül 79 százalék. Ásványi sók elegendő mennyiségben, vitaminok bőven találhatók benne, a mazsola különösen vitamindus. Ellenben zsír csak a magvakban van számbavehető mennyiségben, fehérjetartalma pedig csekély. A fehérje és az ásványi sók nagyobbik része a szőlő héjában van, éppen úgy a szerves savak

és a csersav is. Azért jó gyomor és bél mellett ne engedjük meg a szőlő héját kiköpní. Tessék jól megrágni a héját, sőt a magvakat is, akkor bátran megeheti az ember ezeket is, így fokozza a bevitt tápértéket, sőt előmozdítja vele a bélműködést is. Érthető tehát, ha a Földközi-tenger partvidékén a szegényebb néposztályok hónapokon át jóformán csupán szőlőt esznek kenyérrel. Olyan vidékek pedig, ahol jó szőlő terem, megszűröl gyűjtik a fizető vendégeket a szőlő fogyasztására.

A szőlő tehát kitünő táplálék s méltó arra, hogy minél nagyobb szerephez jusson a háztartásokban. De, a tudomány szerint, nagyértékű gyógyszer is. Egy orvos szerint emésztési zava-

rok, aranyér, köszvény, vesebaj, epekő, étvágytalanság, bélgyulladások, májduzzadás, sárgaság, hólyagizgalmak, köszvényes megbetegedések magas vérnyomás, elhízás ellen lehet a szőlő fogyasztást kitünő sikerrel alkalmazni.

Ha mindezeket meggondoljuk, -hibázottan kell tartanunk azokat az intézkedéseket amelyek a szőlőtermelést csökkenteni törekszenek. Helyes az, hogy a fajták megválasztására kényszerítik a termelőket, de a mennyiséget — az előbbi megállapítások szerint — kár korlátozni. Ma már minden ország a szőlőtermelés fokozására törekszik, persze nem a bor a cél, hanem maga a szőlő, amely kitünő tápláló és orvosló szerepe lett az emberiségnek.

Hadnaggyá avatták Mihály nagyvajdát

Mihály nagyvajda-trónörökösét fényes ünnepségek keretében avatták hadnaggyá. Az avatási ünnepségen résztvettek a királyi család tagjai, a pátriárka, a törvényhozótestület elnökei, a kormány tagjai, a hadsereg felügyelő tábornokai, a

Mihály nagyvajda.

nagyvezérkar főnöke, továbbá külföldi országok képviselői, hatósági és tiszti küldöttségek. A hadnaggyá való kinevezésről szóló királyi rendelkezést a hadügyminiszter olvasta fel. Ezután a trónörökös letette az ünnepélyes esküt. Károly király Őfelsége az első hegyi vadász ezred első csoportjának vezetését bízta a nagyvajdára. Az ünnepség idejét huszonnégy ágyulóvással jelezték.

Kina vezetői.

A japánok — úgy látszik — alaposan csalódtak abban, hogy a kínaiakat könnyűszerrel igájukba hajthatják. A kínaiak hősie ellenállást tanusítanak s a védelemből igen gyakran támadásba mennek át. Jelenleg is keményen szorongatják és veszélyeztetik a japánoknak egyik nagy hadcsoportját. A kínai nép jelenlegi vezetője Csiang-Kai Shek, aki nemcsak a harctéri eseményeket irányítja, de országa politikáját is intézi. Kitünő munkatársa a nemzeti munkában felesége, aki a legfontosabb gyűléseken is részt vesz. Csiangné asszony Amerikában végezte az egyetemét, kitünően tud angolul s így férjét a világ eseményeiről is pontosan tudja értesíteni, a tárgyalásokon pedig a megbízható tolmács szerepét tölti be. Együttes képük tagadhatatlanul megerősítő rokonérzést vált ki a nézőből.

Csiang-Kai-Shek és felesége.

A magyar iparosság csak a Magyar Pártban védheti meg az érdekeit.

A magyar földműves és munkás mellett a magyar iparos is messze földön híres megbízhatóságáról és szaktudásáról. És magyar iparosaink, mióta az ipartestületeket feloszlatták, elvesztették lábuk alól a talajt s a legnagyobb kérések és bizonytalanságok közzé kerültek. Választaniok kellett: hol fogják veszélyeztetett létérdekeit a jövőben megvédelmezni? Nagyon sokan vallották azt az elvet, hogy nincs más útja a magyar iparosságnak, mint az, hogy a szakmai szindikátusokba helyeződjék el és ezekben a szakmai szervezetekben próbálja megvédeni érdekeit.

Az iparosság vezetői között is mély szakadékok támadtak. Nagyon sokan akadtak olyanok, akik a szindikátusokba való tömörülés mellett jónak látták a Magyar Párt védelmét is igénybe venni. A kezdeményezés Kolozsvárról indult ki, ahol dr. Vékás Lajos, a kolozsvári tagozat elnöke mindjárt kezdettől fogva azt hirdette, hogy a magyar iparosságnak a Magyar Pártban van a helye. Kitarló munkával elérte azt, hogy a Magyar Párt kebelében iparos-szakosztályt állított fel s azóta a kolozsvári iparos szakosztály a Magyar Párt vezetése mellett és annak kebelében rendkívül üdvös és eredményes munkásságot fejt ki.

A kolozsvári példa után Nagyváradon is megalakultak a magyarpárti iparos szakosztályok, sőt Szabó Béni magyarpárti képviselő, az ország magyar iparosságának a vezetője hosszas és alapos megfontolás után elhatározta, hogy az egész magyar iparosságot a Magyar Pártba szöli. Nagyváradon, Szatmáron és más ipari gócpontokban beszédeket mondott s mindenütt azt az elvet hirdette, hogy a magyar iparosságnak a Magyar Pártban van a helye, minden városban meg kell alakítani a magyarpárti iparos szakosztályokat, mert a magyar iparosság csak a Magyar Párt segítségével tud ellenállni azoknak a törekvéseknek, amelyek létérdekeit fenyegetik.

Szabó Béni képviselő azt hangoztatta, hogy a magyar iparos a szakmai szindikátusokban is vegyen részt, kövessen el mindent, hogy szakmai érdekeit itt megvédhesse. Sajnos, a magyar iparos a szindikátusokban nem talál kellő védelmet. Amíg a kormányhatalom leplezetlenül hirdeti a román iparos nemzeti védelmét s a román iparpártolásra hatalmas összegeket költ, addig a magyar iparosnak nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is éreznie kell, hogy közte és a román iparos között különbséget tesznek. Maga az iparügyi miniszter hangoztatja, hogy nemzeti alapon kell megszervezni a román iparos társadalmat. Szabó Béni, a magyar iparosság vezetője, a román példán indult el, amikor ő is erre az álláspontra helyezkedett, hogy a magyar iparosságot is nemzeti alapon kell megszervezni. Ha a román iparos több segítséget és támogatást kap, mint a magyar iparos, akkor a magyar iparosságnak nincs más útja, mint a Magyar Pártba való tömörülés, a magyarpárti szakosztályok megalakítása s egy olyan egységes iparos front kiépítése, amely eredményesen veheti fel a harcot a nehézségek ellen.

Szabó Béninek, a magyar munkásság vezetőjének nyílt és becsületos állásfoglalása mindenütt mély benyomást kellett. Minden kétség eloszlott az iránt, hogy a magyar iparosságnak a szakmai szindikátusokba való résztvételen kívül, mindenütt meg kell alakítani a magyarpárti ipari szakosztályokat, hathatósan közre kell működnie a Magyar Párt munkájában, mert csak a magyarságnak az egyetemes politikai pártja alkalmas arra, hogy iparosságunk érdekeit megvédje s átsegítse azokon a nehézségeken, melyeket a tuzó faji törekvések és intőzkedések állítanak fel. Szabó Béni megmutatta az igaz és egyenes utat, amelyen a magyar iparosságnak haladnia kell, ha azt akarja hogy nemzeti sajátosságait megőrizze s a magyar ipar létét és hírnevét továbbra is biztosítsa.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

téhat magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Külről

A spanyol be nem avatkozás.
A londoni be nem avatkozási bizottság hozzá kezdett azoknak a módoknak megtárgyalásához, amelyekkel biztosítani lehetne azt, hogy a spanyol belháborút a harcban álló felek saját ereje döntse el, minden idegen befolyás és főleg segítség nélkül. Olvasóink előtt ismeretes, hogy eredetileg csupán az angol-francia és olasz kormányok megbízottjainak kellett volna a kérdést tárgyalnia, de az angol kormány elfogadta azt az olasz javaslatot, hogy a benemavatkozási bizottság elé utalják az ügyet, úgy azonban, hogy az rövid idő alatt határozni legyen köteles, mert különben az angol és francia kormányok legjobb belátásuk szerint fognak eljárni.

A benemavatkozási bizottság összeült s tárgyalás alá vette a francia kormány javaslatát. — Ennek a javaslatnak az a lényege, hogy a spanyol földön mindkét részben harcoló önkéntesek visszaszállítását a leg-

sürgősebben meg kell kezdeni s mikor az ennek ellenőrzésére alakított nemzetközi bizottság megállapítja, hogy a kiszállítás megtörtént, akkor elismerik mindkét fél hadviselő jogát, egyidejűleg azonban minden kormány kötelezettséget vállal arra, hogy sem önkéntesek, sem hadianyag Spanyolországba szállítását nem engedi meg s részt vesz a legszigorubb ellenőrzésben.

Ezt a tervet megtámadta az olasz kiküldött, a német kiküldött támogatásával és még élesebben az orosz kiküldött. Az olasz kiküldöttek az volt a kívánsága, hogy a júliusi angol tervet fogadják el, amely szerint az önkéntesek elszállításának megkezdésével egyidejűleg kell bekövetkeznie a hadviselő jog elismerésének, a szovjet kiküldött pedig tiltakozott a Franco tábornok hadviselői joga elismerése ellen. Az angol kormány erősen dolgozik az ellentétek áthidalásán, de ráadásától nem remélnek sikert. Ezért máris számolnak azzal, hogy a tanácskozás eredmény nélkül fog széteszlani s az an-

gol közvélemény mind erősebben nyilvánul meg amellett, hogy ebben az esetben az angol kormány vonuljon vissza teljesen az ügytől s foglalkozzék egyedül az angol érdekek védelmével.

Olasz beismerés szerint különben most negyvenezer olasz önkéntes van Franco táborában. A franciák ezt a számot sokkal nagyobbra teszik.

A harctéren, különösen északon, megelégnék a tevékenység s számolnak azzal, hogy a köztársasági csapatok teljesen kiszorulnak Spanyolország északi részéből.

A kínai harctér. Sanohájónál a japánok azóta sem tudtak komoly előhaladást tenni, az északi harctéren pedig érzékeny veszteséget szenvedtek, mert a lassan visszavonult kínai csapatok hirtelen támadásba mentek át, az előretolt japáni csapatokat megverték s egy ötvenezer főnyi japán csapatot teljesen elvágtak és bekerítették. A külföldi haditudósítók szerint mind a kínai, mind a japáni csapatok nagyon fáradtak s ezért talán lehet remélni, hogy a közelebről Brüsszelben összeülő kilenchtalmai értekezlet végét tudja vetni ennek a vérontásnak. Sajnos azonban, hogy az ilyen reménységek, legalább is eddig, mindig szétoszlottak.

Oroszország mai képe. Egy híres, amerikai újságíró szerint, aki többször bejárta Oroszországot, ott a bolsevizmus máttünőfélben van s mindjobban közelít az állami és a gazdasági élet a polgári gondolkodás felé. Ezt bizonyítja szerinte a sok kivégzés is, mert azoknak áldozatai a régi bolsevizmus hívei közül kerülnek ki, továbbá az is, hogy az egyházi élet mind erősebb, anélkül, hogy akadályoz-

Modern református egyházi művek:

VÁSÁRHELYI:	Református élet	50 Lei
"	Hittem, azért szólottam	700 "
"	Vasárnapról vasárnapra	220 "
"	Egymás között	40 "
Nagy Zoltán:	Hegyi beszéd (elmélkedések és v. lllomások)	60 "
Mezey Mihály:	Krisztusért követségben	80 "

Gyermekszindarabok:

Nagy Zoltán:	Napsugárka (énekes tündérajáték 3 felv.)	40 "
László Marcella:	Öreg tanító háza 1 felv.	20 "
Székely Miklós:	Vizsga előtt (1 felv.)	20 "

Vidékre portó 15 lej.

Rendeléseket azonnal szállít a

„MINERVA” könyvkereskedés
CLUJ-KOLOZSVÁR, Strada Regina Maria No. 1.

mák. Mindez azonban nem jelent egyúttal Oroszország békés szándékát. Ellenkezőleg: a szovjet hamarosan le akar számolni legnagyobb ellenségével, Japánnal s ezt meg is fogja tenni, a kétszázharminc milliónyi kínai kommunista felhasználásával.

Igy látja a helyzetet az amerikai újságíró. De a valóságot nem tudhatja sem ő, sem mi. Talán még maga Sztalin sem.

A francia községi választások most fejeződtek be s eredményüket feszült érdeklődéssel várta a világ közvéleménye, mert ez az eredmény tükrözi vissza legjobban a francia nemzet gondolkodását. Az eredmény a mai kormány fényes győzelme. A jobboldali pártok súlyos veszteséget szenvedtek s nagyot letörttek a kommunisták is. — nem lehet számolni a francia politika változásával. Legalább egyelőre nem.

A palesztinai zavarok. Az arabok forrongása nem, hogy enyhült volna, hanem még fokozódott. A jeruzsálemi arab főmuftinak sikerült elmenekülnie. Törökországba ment s állítólag felajánlotta a török kormánynak Palesztinát, amit a világháború alatt angol székességgel szabadítottak fel az arabok a török uralom alól. Ha ez igaz, akkor furcsa fordulat a sors játékának.

Az angol kirendeltség erős kézzel fogott a rend helyreállításához és munkája bizonyára eredményes lesz, mert Észak-Indiában, bár több hónapi nehézség után, sikerült békét teremtenie.

Magyar hírek. A magyar országgyűlés október 26-án megkezdte munkához lát. Munkatervének első pontja az új tüzharcos törvény megalkotása. Ezzel a

törvénnyel a világháború rokkantjainak, özvegyeinek és árvaainak sorsán fognak javítani. Azután a mezőgazdasági munkások gyógyításának, valamint öregségi- és rokkantsági biztosításának kérdését tárgyalják s azután a még hátralevő közjogi javaslatok kerülnek sorra, vagyis a felsőház jogkörének kiterjesztése, valamint a képviselőválasztásoknál a titkos szavazási eljárás bevezetése. Amint látszik, a magyar országgyűlésnek elég sok komoly dologgal kell foglalkoznia.

A gazdasági fejlődés nem hanyatlott, sőt emelkedett s valószínűleg bizonyult az a híresztelés, hogy az olasz kormány felmondta a kereskedelmi szerződést.

A legutóbbi napokban nyugtalanító hírek terjedtek el a nyilaskeresztesek mozgolódásáról. Ezekkel kapcsolatban Széll Károly kijelentette, hogy a kormány fenn tudja és fenn is fogja tartani a rendet.

Sztrojadinovics szerb miniszterelnök Londonban tárgyalt a kisantant államainak megegyezéséről Magyarországgal s a legjobb reményét fejezte ki az eredmény iránt. Mint tudnivaló, a magyar kisebbség helyzete legfőbb tárgya a tanácskozásoknak.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Belpolitikai hírek

Gyulafehérváron nem tisztázódott a belpolitikai helyzet. Te kintettel arra, hogy a gyulafehérvári ünnepségeken megjelentek a pártvezérek, reméltni lehetett, hogy a belpolitikai helyzetben döntő fordulat következik be. A gyulafehérvári ünnepségek azonban lefolytak anélkül, hogy belpolitikai kérdések megbeszélésére hivatalos, vagy magánformában sor került volna. Így tovább találgatják, hogy miképpen fogja őfelsége a kormányutódlás kérdését megoldani. A bukaresti „Adeverul” című újság szerint a kérdés november 15-ig tisztázódni fog. Az újság kétféle lehetőséget említ meg. Az egyik szerint újból a liberálisok kapnának megbízást kormányalakításra. Az újság azonban nem tartja kizártnak, hogy Mihalache vezelése alatt nemzeti parasztpárti kormány fog alakulni. Ebben az esetben olyan politikusokat is vonnának be a párt tagjai közül, akik jelenleg nem tagjai a nemzeti parasztpártnak. Az „Adeverul” ezzel a kijelentésével valószínűleg Vaidára céloz. A lap szerint a belpolitikai helyzet tisztázására rövidesen sor kerül, egyelőre azonban teljesen bizonytalan, hogy melyik párt fog megbízást kapni a kormányalakításra.

UJ KÉRJÉK
ARJEGYZÉKÜNKET
ŐSZI SZÁLLITÁS

megkezdődött

Ambrosi, Fischer és Tsai. Aiud jud. Alba.

Királyi beszéd a hadgyakorlatok után. A hadgyakorlatok befejezése után a nagyszebeni katonai gyakorlótéren diszszemle volt. A diszszemle alkalmával a gyakorlótér fölött négyszáz vadász- és bombavető repülőgép keringett. A felvonulás után a katonai-körben diszebéd volt, ahol több beszéd hangzott el. A diszebéden Öfelsége, Károly király nagy beszédben méltatta a hadsereg teljesítményét. Köszönetét fejezte ki a tiszteknek és a legénységnek a hadgyakorlaton tanúsított fegyelmezett magatartásért és kiváló teljesítményért.

„A kormányzás utolsó szakaszához érkezünk.“ Ezt a kijelentést tette Tatarescu miniszterelnök a Károly király születésnapja alkalmából tartott ünnepek után. A nyilatkozatból következtetik, hogy november hónap folyamán a belpolitikában döntő események fognak bekövetkezni.

Magyarpárti vezetők értekezlete Brassóban. Brassó, Csik, Háromszék, Nagykovács és Udvarhely megyék magyarpárti vezetői az Országos Pártközpont kiküldöttjének részvételével Brassóban értekezletet tartottak. A brassói értekezleten a magyar-

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr. Földes-féle

FERROL Vastáplikör.

A leghatásosabb és legeredményesebb hizlaló, erősítő vér és izomgyarapító szer. — Minden gyógyszerárban és drogueriában **100**— Lei egy üveg.

ság gazdasági kérdéseit és a pártélet élénkítésének ügyét beszélték meg. A megbeszélés eredményét és a hozott határozatokat jóváhagyás végett a Pártközpont elé terjesztették. Tekintettel az értekezlet nagy sikerére, elhatározták az értekezleten, hogy a körzeti megbeszéléseket a szomszédos megyék összeműködésének kiépítése és biztosítása végett rendszeresíteni fogják.

Küszöbön vannak a képviselőválasztások? Pop Valér, miniszter a görög katolikus románok egyesületének kolozsvári gyűlésén kijelentette, hogy az általános képviselőválasztások küszöbön állanak. Tekintettel arra, hogy Pop Valér jelenleg is működő miniszter, kijelentésének nagy hordereje van.

Ellopták politikai célkitűzéseit — panaszolja Vaida. Vaida Sándor a gyulafehérvári ünnepek után rendezett egyik diszlakomán panaszos beszédet tartott. Vaida Sándor elmondotta, hogy a kormányzást végző liberális párt azzal aratja sorozatos sikereit, hogy az ő nemzeti célkitűzéseit megvalósítja. Kifejtette, hogy Pop Valérnak a nemzeti munka védelmét célzó intézkedése tulajdonképpen az ő eredeti elgondolása és terve volt.

Egyenlő jogokat... A kolozsvári szociálista munkásság, naggyobbrészt román résztvevőkkel gyűlést tartott. A gyűlésen C. Titei Petrescu képviselő javaslatára kimondották, hogy az ország valamennyi polgára számára egyenlő jogokat követelnek.

Miért nem volt Maniu Gyulafehérváron? Általános feltűnést keltett, hogy Maniu Gyula nem vett részt a gyulafehérvári ünnepeken. A Tara Noastra című ujság Maniu távolmaradásának érdekes magyarázatát adja. A nemzeti parasztpárt volt elnöke azt szerette volna, hogy minden erdélyi faluból küldöttség menjen Gyulafehérvárra. Ebből a célból ötszáz ingyen vasuti kocsit kért a vasut igazgatóságától. Kérését azonban elutasították. Maniu állítólag ezért nem ment el Gyulafehérvárra. Ő ugyanis a nemzetipárt felvonultatott embereivel azt akarta bizonyítani, hogy a kormányutódlás kérdésének megoldásánál az ő akaratának is érvényesünie kell.

A csimpánzról, a legérdekesebb állatról írt rendkívül érdekes és megható, fényképekkel gazdagon illusztrált cikket Dr. Gebhardt Antal egyetemi m. tanár *Tolnai Világlapja* új számában.

Transzilvánia legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Hírek

Diszdoktorrá avatják Ófelségét. A bukaresti egyetem bölcsészeti kara II. Károly király Ófelségét kiváló szónoki képességének elismeréséül diszdoktorrá fogja avatni. Az avatás fényes ünnepség keretében fog történni.

Lebélyegzik az állampapírokat. A pénzügyminisztérium javaslatára a Románia területén levő összes államkötvényeket két hónapon belül le fogják bélyegezni. Az intézkedés azért vált szükségessé, mert megengedik a külföldön levő román állampapíroknak Románia területére való behozatalát, azonban az ilyen állampapírokat nem szabad újból külföldre vinni. A ellenőrzés megkönnyítése céljából nemcsak az országba behozott, hanem az ország területén levő összes állampapírokat is le fogják bélyegezni. A lebélyegzés bukaresti híradások szerint két hónapon belül fog megtörténni. Figyelemmel fogjuk kísélni az erre vonatkozó rendelkezéseket és olvasóinkat a lebélyegzés időpontjáról kellő időben értesíteni fogjuk.

A meleg ősz miatt több helyen kinyíllottak a fák virágai. Idén az őszi derek későn köszöntött be. Eltekintve a magasan fekvő hegyvidéktől, október elején még sehol sem volt dér. Ennek következtében a Bánságban, Erdély melegebb fekvésű folyó-völgyeiben és a Mezőségen több helyen kivirágoztak a fák és a diszbokrok.

November elseje után nem lehet adóbonokkal fizetni. A pénzügyminisztérium rendelete szerint november elseje után az adóhátralékokat nem lehet adóbonokkal fizetni. Arról nem tör-

tént intézkedés, hogy az állam a forgalomban levő másfél milliárd lej értékű adóbonokat hogyan fogja bevonni?

Megint drágul a vasút. A nemzetvédelmi beruházásokra hivatkozva, a vasút igazgatósága tavasszal megdrágította a viteldijakat. Hír szerint most a személyi és teheráru díjakat megint emelni fogják.

Oroszországban kivégezték az utolsó püspököt. Alexander Frisont, katolikus püspököt a szovjet még a nyáron kivégeztette. A gaztett csak most került nyilvánosságra. A püspököt még 1935-ben letartóztatták, azzal vádolták, hogy kémkedett. Az ítéletet már két évvel ezelőtt meghozták, azonban csak most hajtották végre.

A hadgyakorlatok halálos adatai. A hadgyakorlatok alkalmával Ungureanu és Spataru repülőhadnagyok eltűntek. A repülőtiszték keresésére kiküldött csapatok semmi nyomra sem akadtak. Kiskapus közelében falusi emberek a mezőn összetört repülőgépet találtak. A pozdorjává zuzódott repülőgép romjai alatt holtan találták meg a két eltűnt repülőtisztet.

Korlátlan mennyiségben kell elfogadni a fémpénzt. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy közintézmények, állami pénztárok a fémpénzeket korlátlan mennyiségben kell, hogy elfogadják. A Nemzeti Bank is megszünteti a korlátozást, hogy a hozzá befizetett összegeknek legfeljebb husz százalékat fogadja el fémpénzben, de ez az összeg a huszezer lejt nem haladhatja meg. A pénzügyminiszter ezzel az intézkedésével a fémpénz forgalmi és vásárló erejét akarja növelni.

Sulyos ítélet. 1936 telén több aranyosrákosi magyar legény Gombás János korcsmájában mulatozott. Estefelé bevetődött a korcsmába Dragan Vasile sinfalvi bíró. Rászólt a legényekre, hogy ne merjenek magyarul énekelni. Farkas József rákosi legény csendesesen válaszolt a bírónak:

— Románul nem tudunk s úgy énekelünk, ahogy tudunk. Ne zavarja mulatságunkat.

A sinfalvi bíró sértegetni kezdte a mulatozó fiatalokat, Gombás korcsmáros azonban bezárta a korcsmát és így nem keletkezett botrány. A fiatalok elhatározták, hogy meglesik és megverik a bírót. Farkas József és Fülöp Márton a kerítés mögé bujtak és meglesték Dragan. Üldözőbe vették és leütötték. A sinfalvi bíró holtan esett össze. A rákosi legények bünperében első alkalommal nagyon sulyos ítéletet hoztak. A Semmitűszék az ítéletet megsemmisítette és így a tordai esküdtszék újból tárgyalta a bűnpert. Az ítélet nagyon sulyos. Farkas Józsefet étefogytigiani kényszermunkára, Agg Jánost hét évi sulyos börtönre, Fülöp Mártont négy évi, Fodor Mózes, Biró Józsefet és Gagyi Istvánt három-három évi börtönbüntetéssel sújtották. A többi vádlottak kisebb büntetéseket vagy felmentést kaptak. Az elítéltek a sulyos ítélet ellen felebbezték.

A szalmári cégtáblák ügyében döntött a Semmitűszék. Közöltük lapunkban, hogy az alsó- és középfoku bíróságok megsemmisítették a szalmári városi tanácsnak azt a határozatát, amelyben elrendelte a magyarnyelven irt cégtáblák eltávolítását. Az ügyben a Semmitűszék is a városi tanács hátrányára döntött. Közben azonban az törvényt, hogy a magyarnyelvű cégtáblákat átmázolták. Így az ügyet újra kell tárgyalni, hogy érdemben lehessen dönteni.

Csak a Nemzeti Banknál lehet becserélni a régi száz lejeseket. A régi száz lejesek beváltásának határideje október 25-én lejárt. Többé a közhivatalok és adóhivatalok nem fogadják el a régi száz lejeseket. A jövőben a régi száz lejeseket a Nemzeti Bank fiókjainál kell becserélni.

Sulyos ítélet — dohányért. Vitéz János, nagykárolyi szőlőpásztor lakásán a dohánybevalló hivatal kiküldöttjei hét kiló leveles dohányt találtak. A feljelentés alapján Vitéz ellen eljárás indult. Tíznapos börtönbüntetést róttak rá. Minthogy az összeget nem tudta kifizetni, a zilahi törvényszék három és fél hónapi elzárással büntette.

Óriási köd volt Londonban. Az angol fővárost sűrű köd lepte el. A közlekedés teljesen megbénult. A munkások százezrei csak nagy késéssel juthattak el munkahelyükre. A köd következtében több súlyos forgalmi baleset történt. A Themze folyón a hajózás és a légi közlekedés napokig szünetelt.

Ki okozta a csucsai vasúti szerencsétlenséget? A Csucsai melletti történt borzalmas vasúti szerencsétlenség ügyében a vizsgálat során érdekes, új adatot állapítottak meg. A tanukihallgatások során kiderült, hogy Damian Arsenie, a gyorstehervonat mozdonyvezetője megelőző napon disznótoron volt és hajnalig mulatott. Akkor sem volt teljesen józan, amikor elfoglalta helyét a gyorstehervonat vezetői fülkéjében. Ez magyarázza, hogy Damian Arsenie Kissebes állomásról engedély nélkül indította el a vonatot. Ezek után valószínű, hogy Corneanu forgalmi tisztviselőt, akit először helyeztek vád alá a szerencsétlenséggel kapcsolatban, szabadlábra helyezik.

Borzalmas gyilkosság Bucarestben. Culda bucuresti birtokos meggyilkolta Goldschläger bucuresti bankárt. A holttestet kosárba gyömöszölte és bűntársai segítségével Kilyén háromszékmegyei község határában a kosarat az Olt folyóba dobta. A bucuresti rendőrség a büntetett néhány napi nyomozás után minden részletében felderítette és a bűnösöket elfogta. Valószínű, hogy Culda több hasonló gyilkosságot követett el.

Óriási vihar volt a Fekete-tengeren. A Fekete-tengeren nagy vihar volt. A vihar következtében sok kisebb hajó és halászbárka veszedelmes helyzetbe került. A kisebb hajók közül több elsüllyedt. A hat napig tartó vihar a partvidéken is nagy károkat okozott.

A windsori herceg titkos látogatása. A windsori herceg titokban Londonban járt és édesanyjával, Mary királynővel, hosszas megbeszélést folytatott. A megbeszélés után a herceg repülőgépen visszatért Párisba.

Felmentették az erőszakos térítéssel vádolt széki lelkészt. Mihály Károly, széki református lelkész a görög katolikus lelkész feljelentette, hogy görög katolikus vallású híveket reformátusoknak anyakönyvel, megesketi és eltemeti őket. Mihály Károly erőszakos térítés vádjával került a dési törvényszék elé. A tanuk egyöntetűen azt vallották, hogy Mihály Károly soha senkit még csak rábeszélni sem próbált az áttérésre és a kitértek felett nem tartott gyászbeszédet. A törvényszék felmentette a lelkészt az erőszakos térítés vádjáról.

Súlyos mérgezést okozott a romlott hus. Nagybányán egy zsidó étteremben romlott, füstölt húst szolgáltak fel a vendégeknek. Az étkezés után több

vendég megbetegedett. Az orvosok megállapították, hogy az ebédnél felszolgált füstölt hús romlott volt és ez okozta a súlyos mérgezést. A betegek száma nagy, mert a vendéglőből tizenhat család hordatott kosztot.

Örökölt Zelea Codreanu. Cantacuzino Graeniceru tábornok, a mindent a hazáért című párt elnöke végrendeletében száz hold földet hagyományozott Zelea Codreanunak. Pártjának egy házat hagyott.

Kun Béla végzete. Közöltük lapunkban, hogy Kun Bélát, a magyar vörösuralom véreskezű vezetőjét Oroszországban letartóztatták és súlyos vádakkal bíróság elé állítják. Hír szerint a vád ellene az, hogy elárulta a magyar bolsevista forradalmat és Sztalin ellen merényletet akart elkövetni. Kun Béla felett nem rendes bíróság, hanem külön tanács fog ítélni.

Leesett a lóról és meghalt. A szatmármegyei Mezőpetriben halálos szerencsétlenség történt. Vohnház József fiatal gazda lóháton igyekezett haza Szaniszló községből. Lova levetette és a fiatal gazda olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy meghalt.

Most jelent meg!

D. Veress Endre

Báthory István király

c. munkája, melyben az Erdélyből elszármazott kiváló történelmi író Lengyelország magyar származású legjelesebb királyának életét, nagy tetteit írja meg színes, regényes korrajzban. A rendkívül diszes kiállítású, nagy terjedelmű könyv ára *fűzve csak 200 lej, aranyozott egész vászon diszkötésben 250 lej.*

A pénz előzetes beküldése ellenében azonnal szállítja a *Minerva* Müntézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5. *Könyvkereskedőknek* a fűzött példány árából 20% engedmény.

Ujkisoda Temesvárhoz akar csatlakozni. Ujkisoda községben mozgalom indult meg, hogy a községet csatolják Temesvárhoz. A temesvári városházán küldöttség jelent meg, amely a polgármesternek előadta, hogy Temesvárhoz akarnak közigazgatásilag csatlakozni, még pedig olyan módon, hogy Temesvár VI-ik kerületét alkossák.

Elítélték a volt baróti jegyzőt. Chisiu, volt baróti jegyző a közmunka pénzeket és a készpénztételeket a maga javára számolta el. A megtévedt hivatalnok bíróság elé került. A bíróság szigorú büntetésben részesítette. Három évi elzárásra, tízezer lej pénzbüntetésre és politikai jogainak öt évre való felfüggesztésre ítélték. Ezenkívül meg kell, hogy térítse az okozott kárt.

Vesztett tehén husát ették meg a bethleni cigányok. Egy bethleni gazda tehene vesztésben elhullott. A hatóságok nyomozást indítottak a faluban, hogy ki ivott a fertőzött tehén tejéből. Azokat, akik a tehén tejéből ittak, a kolozsvári Pasztor intézetbe szállították. A vizsgálat során kiderült, hogy az elásott tehén hulláját a cigányok kiásták és megették. A cigányokat is a kolozsvári Pasztor intézetbe utalták.

Borzalmas repülőgép szerencsétlenség történt Amerikában. Egy amerikai utasszállító repülőgép sziklacsuesba ütközött. A repülőgép összetört és lezuhant. Összes utasai, számszerint tizenkilencen szörnyen haltak.

Halálos esés a diófáról. Juanca Pál, varcsarói (Krassó-megye) gazda diószedés közben lezuhant a fáról és hátgerincét törte. A szerencsétlen gazdálkodó néhány órai szenvedés után meghalt.

Tüz Palotailván. Uica Péter, palotailvai földműves csüre kigyulladt. A csür teljesen leégett. A tüzet az okozta, hogy gertyával jártak a szénapadláson.

Inkább a háboru, mint az asszony. Varga György szilágysomlyói cipézmester megszőkött hazulról, mert a felesége állandóan szidta és verte. — Emellett pénzt nem adott neki és rongyosan járatta. A cipézmestert a kolozsvári rendőrség találta meg Kolozsváron. Varga kijelentette, hogy inkább a spanyol harcterre vagy Abessziniába megy, de a feleségéhez nem tér vissza. A rendőrség Varga feleségét értesítette, hogy férjét megtalálták s így valószínű, hogy a harcias asszony férjét haza fogja vinni.

Sulyos szerencsétlenséget okozott a játékbomba. Damó János, nagyváradai munkás játékbombák készítésével foglalkozott. A munkánál felesége segédkezett. Munkaközben a puskapor felrobbant és mindketten megsebesültek. A sebesült házaspárt kórházban ápolják.

Nagy lakodalom. A magyarországi Erdősmecke községben egy gazdálkodó leányának fényes lakodalmat rendezett. A lakodalomra két tehenet, egy üszőt, hat disznót és ezer darab szárnyast vágtak le. Fzerhatszáz liter bor és három ezer üveg szódavíz fogyott el. A lakodalmon hatszázan vettek részt.

Halálosvégű pof. Molnár Béla, aradi asztalos Illés János bádogossegédet arcul ütötte. Az ütés következtében Illés meghalt. Az aradi esküdtszék haláltokozó sulyos testisértés címén Molnár Bélát egy évi fogházra és kétezer lej pénzbüntetésre ítélte.

Büntetik az ittasságot. Vaszi Károly, Orbán János csikszentimrei lakókat botrányt okozó ittasságért 500—500 lej pénzbüntetéssel sújtották. Miklós Mihály csikszentimrei lakóst ittasság címén 220 lejre büntették. A büntetéseket az új büntetőtörvénykönyv rendelkezéseinek alapján szabták ki.

Elgázolt az autó egy falusi gazdálkodót. A biharmegyei Cséke községben a vármegye tulajdonát képező autó elgázolta Kozma Tódor gazdálkodót. A szerencsétlen gazdálkodó koponyája összetört. Ennek következtében a nagyváradai kórházban meghalt.

Szerencsés repülőbaleset. Kolozsvár közelében lezuhant egy katonai repülőgép. A repülőgép két tiszti utasa sértetlenül került ki a szerencsétlenségből.

Agyonverték Kolozsváron egy rendőrt. A kolozsvári kajántói uton borzalmas gyilkosság történt. Campian Stefan munkás és Cozma Dumitru bérkocsis agyonverték Marc Joan szolgálatos közrendőrt. A rendőrnek öt gyermeke maradt árván.

Vizsgálják a kereskedők cecetkészletét. A fennálló rendelkezések értelmében csak borból előállított borecet lehet forgalomba hozni. Ennek ellenőrzésére sok helyen vizsgálatokat tartottak az üzletekben. A hangyasavból vagy más módon előállított cecetet elkobozták és a kereskedőkre büntetést szabtak ki.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!**

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Ősszel is lehet földi epret ültetni.

Azi tartják, hogy a földieper ültetésének ideje augusztusra vagy a tavaszi hónapokra esik. Tekintettel arra, hogy az epresek ujjítelepítésénél, továbbá a 4—5 évenként történő felújítások alkalmával augusztusban a kerti termékek még nem kerültek le az ágyásokról, az eper telepítése rendszeren tavaszra szokott maradni. A tavasszal ültetett eper azonban sohasem fejlődik olyan jól, mint amit előző nyáron vagy ősszel ültettünk el. Igyekeznünk kell tehát, hogy az epret, ha már augusztusban nem ültethettük el, az őszyamán ültessük el.

Az epret a nagyobb fagyok beálltáig bármikor lehet ültetni ősszel is.

Ha helyesen és szakszerűen járunk el az eper őszi telepítése alkalmával, éppen olyan sikerre számíthatunk, mint ha augusztusban telepítettük volna. Az első legfontosabb teendő az eprestábla talajának a gondos előkészítése. Az epresnek szánt földet az előtermény lekerülése után 2—3 ásonyom mélyen megforgatjuk, tehát megriológolozzuk olyan formán, amint szőlőtelepítés vagy spárgaágyak készítésénél szoktuk. A talaj megforgatása után jómíndőségű érett portrágyát terítünk a táblára. Ha van a kertben összegyűjtött keverék-trágyánk, ez nagyon jó az epres tábla feljavítására. A trágyát a kiszórás után azonnal alá kell kapálni, hogy értékes anyagai ne menjenek veszendőbe. Ha az időjárás sürget és attól tartunk, hogy a talaj lefagy, az ültetést azonnal elvégezzük. Ha bizni lehet abban, hogy az időjárás nem fordul hirtelen téliesre, az ilyen módon előkészített talajt néhány napig állani hagyjuk, hogy ülepedjék és érlelődjék. Ha közben kisebb fagyok megderelik a talaj felsőrétegét, annál jobb, mert elősegítik, hogy porhanyóvá váljon és hogy a benne levő tápanyagok a növényekre nézve könnyebben felvehetőkké váljanak. Ha az eprestábla talaját előkészítettük, következik az ültetés. Ma már annyi jó és kiváló fajta van, hogy nem okoz nehézséget a viszonyainknak legjobban megfelelő fajta kiválasztása.

Az epret általában 50 centiméter sortávolságra ültetik, erősebb növésű fajták sortávolságát azonban ajánlatos 60 centiméterre növelni.

Az eper ritkán való ültetésének hátrányára fel szokták hozni, hogy mivel első évben az eper aránylag kisebb termést szokott hozni, a talaj egy évig nem használódik ki kellőképpen. Ezen a bajon is lehet segíteni! Az epersorok közé lehet vetni spenótot, salátát, tavasszal retket. Esetleg kisebb növények palántáit ültethetjük a sorok közé, amelyek tavasz végéig, esetleg nyár közepéig lekerülnek az epertabláról. Nagyon alkalmas köztes növény ilyen célra a nyári kalárábé, esetleg a kistermetű bokorbáb, amelyeket nyár elején letakarítunk a tábláról.

Sok helyen divatban van, hogy az epret állandóan köztes növényvel termelik. Szászországban ezzel a termelési móddal gyönyörű eredményeket értek el. Ilyen esetben az eper sortávolsága legalább 70—75 centiméter kell, hogy legyen, mert csak ilyen sortávolság mellett lehet rendszeren elvégezni a talaj kapálását és a növények gondozását.

Az elültetett eperőveket az őszyamán többször gondosan megöntözzük, amíg jól begyökeresednek. A nagyobb fagyok beálltakor, mielőtt a hó lehullana, célszerű az eprestáblát lombtakaróval lefedni. Bár a legtöbb eperfajta teljesen fagyálló, hideg, szeles, hótakaró nélküli télen könnyen okozhat kárt a fagy a kellőképpen be nem gyökeresedett eperpalántok között.

Az eper őszi ültetése tehát feltétlenül ajánlatos ott, ahol augusztusban az ültetést valami okból nem lehetett elvégezni.

porzolózni csak valódi Porzollal lehet.

ki viszont szárazpácoláshoz más készítményt használ, az nem állítsa és ne is higyeje, hogy porzolózott. Kérjen minden gazda kereskedőjétől vagy gazdakörétől valódi Porzollt, melynek minden egyes dobozán az engedélyezési szám és a 100 kg. vetőmagra számított 20 dekás keverési arányt jelző külön felragasztott szelvény látható, míg magának a valódi Porzollnak a színe téglavörös.

Az elmúlt hónap folyamán maga a Földművelésügyi Minisztérium vizsgálattal meg legfőbb szerve útján a forgalomban lévő szárazpácolókat és a vizsgálat azonnal a meglepő eredménnyel járt, hogy nem minden szárazpácoló engedélyezett a gazdák részére abban a keverési arányban, melyet az illető gyár eddig hirdett. A valódi Porzoll, mely eddig mázsa vetőmagra számítva, 20 dekás arányban volt használható, a legfőbb vizsgálat alapján a jövőben is ebben az arányban használható, mert a vizsgálat kimutatta, hogy a Porzoll mindazon anyagokat tartalmazza, melyek az izzó elleni teljes védelem és a hosszabb ideig tartó tárolás érdekében szükségesek.

Igy részesült tehát a gazda 17 éve hűséges és hasznos barátja a PORZOLL abban a megfizetetlenében, hogy maga a minisztérium és annak legfőbb vegyvizsgálati szerve állapította meg egy mázsa vetőmagra a 20 dekás arányt, amikor számos más hasonló célal forgalombahozott készítményre azt állapították meg, hogy azok használata egy mázsa vetőmagra csak harminc deka arányban engedhető meg.

Az eddig még kételkedőknek szolgáljon ez a vegyvizsgálat okulásul arra, hogy a jövőben vetőmagjukat porzolózzák, de erre a célra azután tényleg valódi Porzollt is használjanak. Akkor nem lesz izzós búzájuk, de lesz boldanként majdnem egy mázsa terméstöbbletjük, holott 10—15 kg-mal kevesebb vetőmagot kellett elvetniök, mint kékköves csáva esetén, mely a sérült magvak csirakéességét előli és melynek elvégzése hosszadalmas, tehát nem is gazdaságos.

Terjesszük a
"Magyar Nép"-et!

Helytelen raktározás következtében sokat veszít értékéből a gabona.

A mindenre kiterjedő német figyelem tanulságos számadatokban foglalta össze a károkat, amelyek a gabona helytelen raktározása folytán keletkeznek. — Ezek reánk nézve is igen értékes és megfontolásra készítő tanítást szolgáltatnak. Figyelmeztetnek arra, hogy a gabona helyes raktározása érdekében az összes lehetséges intézkedéseket meg kell tenni.

A Német Birodalomban évente több mint egymillió tonna rozs, buza, árpa megy tönkre célszerűtlen elraktározás és kezelés,

penész és romlás által, 860 ezer tonnát rovarok, egerek pusztítanak el. Ez a német gabonatermesnek 9 százaléka. Beható kísérletek segítségével kimutatható volt, hogy a gabonafélék keményítő tartalma, fehérje és zsírszálakrészei egyformán tönkremennek a penész által. A rozs fehérje tartalma penészesedés által 6—17 százalékos veszteséget mutat, 3 és fél százalékos tápanyagtartalom veszteségnél csak alig érezhető dohos szagot találunk a rozsszemekben, de 2 hét után rohamosa a halad a romlás és 2 hónap elteltével emberi fogyasztásra teljesen használhatatlanná válik. Németországban

KÉKKŐ-csáva gazda kára,
PORZOLL-pác a haszon ára!

Vásároljatok **PORZOLL**-t, melyet a Minisztérium engedélyezett és melynek hivatalos használati előírása 200 gr. egy mázsa vetőmagra.

Ha **PORZOLL**-t kértek, vigyázzatok, hogy ne más kapjatok.

Szövetkezetekben, magkereskedésekben üzletekben követeljétek az eredeti vörösszínű **Porzoll**-t.

nagyarányu beruházások és az állam részéről történt megfelelő intézkedések által sikerült az elmúlt évben 100 millió márkával csökkenteni az eddigi kárt.

Miért nem szabad mustot árulni?

A pénzügyminisztérium az összes pénzügyigazgatóságokhoz szigorú rendeletet intézett, amelyben megtiltja, hogy a mustot vendéglőkben, koresmákban és italmérésekben árulják. Az egyetemes jellegű rendelkezést a pénzügyminisztérium egészségügyi okokkal indokolja. A mustot ugyanis rendszeren megszalicilozták, hogy forrását megakadályozzák és sokáig maradjon édes. A szalicil azonban ártalmas szer, amely súlyos betegségeket okozhat. Tekintettel arra, hogy nem lehet pontosan ellenőrizni a szalicilozott mustokat, (a szalicilozásért ötvenezer lej büntetés jár!) a pénzügyminiszter úgy oldotta meg a kérdést, hogy elfűtötte a must forgalomba hozatalát. Az intézkedés súlyosan érinti a szőlősgazdákat, mert szüret után édes musttal jó üzleteket kötöttek. A must szalicillel való tartóssá tételét a kereskedők, koresmárosok és vendéglősök végezték. Így a közvetítők hibájából kifolyólag a szőlőtermelő gazdákat éri károsodás.

Mire vezet az erdőirtás?

Németország északkeleti részében rendkívül érdekes megfigyelést tettek az erdő és a talajvíz szintje között fennálló viszonyról. Németországnak ezen a részén bogár kártevők bűriási kiterjedésű erdőket pusztítottak el. Hozzájárult az erdők pusztulásához a háboru-

utáni idők gondatlan erdőirtása is. Eltekintve az erdőirtások általánosan ismeretes káros hatásaitól, a szakértők megállapították, hogy a megmaradt kisebb kiterjedésű erdők is rohamos pusztulásnak indultak néhány évvel a nagymértékű erdőirtások után.

A vizsgálatok során világossá derült a pusztulás okára. A talajvíz felszine 50—200 centiméterrel emelkedett azon a területen, ahol az erdőt kiirtották. *Az erdőknek tehát óriási szerepük jut a talajvíz magasságának szabályozásában. Ezt különösen ott kellene figyelembe venni, ahol a talajviszonyok kedveznek a vadvizek képződésének.*

Nyolemillió lej erdősítési célokra.

Az ország fátlan vidékeinek erdősítése és az erdők feljavításának céljaira a kormány nyole és fél millió lejt szavazott meg. Az összeg felhasználására nézve az erdőigazgatóságok legközelebb részletes utasítást kapnak.

A trágyát azonnal alá kell szántani!

A keszthelyi gazdasági akadémian végzett kísérletek alapján megállapították, hogy a szántóföldek trágyázásánál aszerint, hogy milyen módszert alkalmaznak, a trágya nagyon változó értékű. A legtöbbat veszít értékéből a kihordás után azonnal elteregtetett trágya. Ennek még kedvező körülmények között is csaknem felére eszik a hatóértéke. A kis kupacokba rakott trágya buja foltokat okoz a táblában és ezért egyenlőtlenül hat a talajra. Ettől eltekintve a kupacokba ra-

kott trágya is nagyon sokat veszít trágyázó értékéből.

A megállapítások szerint ha a kihordott trágyát nem lehet azonnal alászántani, leghelyesebb a trágyázandó tábla szélén ugynevezett szarvasba vagy mint sok helyen hívják, melegágyba összerakni és csak akkor szabad elteregtetni, amikor alászántjuk.

A tanulság tehát az, hogy a trágyát ha kihordás után elteregtetjük, azonnal alá kell szántani még a téli hónapokban is, amikor a hideg miatt a trágyában levő szerves anyagok bomlása lassan történik. Ha pedig a kihordott trágyát azonnal nem tudjuk elszántani, úgy a gazda rakja a trágyát a trágyázandó tábla szélére szarvasba és csak akkor hordja ki a trágyázandó táblába és tereggesse el, amikor azonnal alá tud szántani.

A japán nők mai helyzetéről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a *Déli* legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Őszi ültetésre

Teleki Arvéd faiskolája Iara, Jud-Turda ajánl: Jonathan, Ontario London, Török Bálint, Batul, Arany Pármen, Boskoop szépe

alma csemetéket

Rákóczy, Ageni szilva ringló, nagygyümölcsű eper és ribizke folytontermő málnatöveket tíz és száz darabonként előnyös árban.

Piac

**világ gazdasági helyzetében
javulást várnak.**

A Genfben működő nemzetközi gazdasági hivatal megállapítása szerint a világ lakossága nagyobb mértékben szaporodik, mint amilyen mértékben a mezőgazdasági és ipari termelés fejlődik. Ennek következtében a világgazdasági életben. 1925-től kezdve a világ népessége 13 százalékkal emelkedett. A világ nyersanyag termelése ezzel szemben csak 12 százalék emelkedést mutat. Ez a megállapítás fontos, mert rávilágít, hogy a termelés fokozódása nem tart lépést a világ népességének szaporodásával. — A tapasztalatok mutatják, hogy az ilyen jelenségek mindég a gazdasági helyzet javulását eredményezik.

Árabb olcsulnak a nyersbőrök

A világpiacokon hetek óta olcsulnak a nyersbőrök ára. A nemzetközi piac árainak hatása alatt a belföldi piacon is estek a nyersbőrök árai. A bőrgyárak állítják, hogy a belföldi nyersbőr termelés nem fedezi a belföldi gyárak szükségleteit és ezért általános feltűnést keltett a bőrpiacokon, hogy a bőrgyárak külföldi áresése belföldön érezteti hatását. Valószínűleg ezzel magyarázható a belföldi nyersbőr árak olcsulása, hogy a nagy kereslet hatása alatt a belföldi bőrárak a világpiacokon alkalmos árhatárérték felé emelkedtek és most a világpiac áresésének hatása alatt arányosan leszállnak. Jelenleg a nyersbőrök ára vidékenként 5-5 lejjel olcsult kilónként.

Az olcsulás átlagosan 20 százalékra tehető.

A felső bőrökben és általában a kész bőr árakban egyelőre nincs változás. A kereskedők és a fogyasztók ezért a vásárlásaikban tartózkodók. Ezt nagymértékben fokozza, hogy az enyhe és meleg ősz miatt a téli idény bőrszükséglete iránt nem mutatkozik kereslet.

Drágulni fog a cukor.

A cukorrépa termelők kérésére a cukorrépa árát drágítani fogják. Ezzel kapcsolatban a cukor ára is drágulni fog. A cukorrépa és cukor árát szabályozó bukaresti bizottság ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya volt a cukorrépa és cukor árának új megállapítása. A cukrot megdrágították, azonban csak néhány nap múlva hozzák nyilvánosságra az új árakat.

Nyolcvanezer vagon kukorica kerül kivételre.

A kukorica kivitele körül állandó bizonytalanság uralkodik. Egy ideig engedélyezték a kukorica külföldre való szállítását, majd visszavonták az engedélyeket és jelenleg nem szabad külföldre kukoricát szállítani. A legújabb becslések szerint azonban a kukorica-termés mégsem annyira rossz, mint szeptember hónapban gondolták. Így valószínű, hogy a legrövidebb idő alatt meg fogják engedni a kukorica külföldre való szállítását. A becslések szerint nyolcvanezer vagon kukorica áll rendelkezésre külföldi szállítás céljából.

Piaci árak

Dicsőszentmártonban.

Búza: 450, zab 400, kukorica 300, krumpli 110—120 lej mázsánként.

Réti széna 200, lucerna széna 250, lóhereszéna 300 lej mázsánként.

Fejőstehén borjuval 7—15 ezer lej minőség szerint, hizott ökör 18—21 lej élősúlyban kilónként. Igás ökör 12—26 ezer lej páronként.

Hizott disznó 18—23 lej élősúlyban kilónként, sovány disznó 17 lej kilónként.

Terményárak Marosludason.

Búza 470—490, árpa 360—380, zab 340—360, ókukorica 300—320, ujkukorica 220—250 lej mázsánként. Fehér pászuly 550—575, lóheremag 2000—2200, lucernamag 2800—3000 lej mázsánként.

Baromliárak Sepsiszentgyörgyön

Csirke 40—50, tyúk 80—140, ruca 90—120, liba 140—200 lej páronként. Pulyka 130—150 lej darabonként. A tojás általában drágul. A legutóbbi hetekben piacon darabjéért 2 és fél és 3 lejt kértek.

IPAROSOK FIGYELMÉBE

AZ IPAROS

az új területek kis- és közepes iparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetési ára negyedévi 75 lei. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brailanu 18.
Iparos-Otthon.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Mulaffató

Az őszi szél.

Az őszi szél: serény legény —
Bekukkant a ház tetején,
Bekukucska minden lyukba,
Mi dolga van — nem is tudja...

Az őszi szél: okos legény —
Nem jár senki túl az eszén:
Meglebbenti felöltődöt,
S ha akarja — levefköztet...

Az őszi szél: szilaj legény —
Kalpagodat szőrin-hegyén
Lerepíti — ki az útra —
Szemed porral telefújja...

És amire észreveszed:
Illa-berek, nádak-erek:
Tovább illan sebbel-lobbal,
Ütheted a nyomát bottal...

Vályi Nagy Géza

A varrógép feltalálója.

Előző számunkban hódoltunk az erdélyi magyar nők nagy érdemének, amelyet azzal szereznek, hogy szövő-fonó tudományukkal megóvják családjukat a rongyosság szegénységétől, a mostoha idők szenvedéseitől.

A varrásban is sokan kívánnak, de ezen a téren már a gépet is segítségül hívják.

Most, amikor asszonyaink őszi-téli szorgalmatossága megkezdődik, hadd mondjuk el a varrógép ismeretének főbb adatait is.

Az északamerikai Boszton város egyik szűk kis utcájában vagyunk. A kemény hidegben fárasztóan sietnek tovább az emberek, csak egy szegényes külsejű, didergő férfi áll órák hosszat az egyik nagy szabóműhely előtt és figyel a ablakon keresztül, a szabóiparosok munkáját.

— Ha én a varrótüknék a járását utánoznám! — gondolta magában.

Howe Éliás.

Nem először történt, hogy itt álldogált, nem először történt, hogy ereje minden megfeszítéssel igyekezett valamiképpen elgondolni, hogy megtehető-e géppel olyanformán munkát, mint amilyent a szabók ott az ablak mögött kézbe végeznek.

A hosszú évek fáradságos munkája mind ideig vajmi kevés eredményre vezetett. Howe Éliás — így hívták a férfit — már inaskora törte ezen a fejét. Akkor történt, hogy gazdához, aki gépszerező volt, beállított egy ismerős valamilyen találmánnyal, aminek a kis mintája (modeljét) el akarta készíttetni.

— Azt találná fel inkább, hogy lehetne a varrást géppel végezni! — mondta a gazda. Azaz lehetne csak pénzt keresni!

Howe Éliásnak, a kis inasnak, a fejében keletkezett ez a megjegyzés. A varrógépet feltalálni.

Megtanulta a gépszerező-mesterséget, később megházasodott. — Howe Éliást azonban nem hagyta el ifjúkori ábrándja: a varrógép. A nagy szerü gondolat mindinkább hatalmába kerítette. Munkáit lassankint elhanyagolta, családjára jóval kevésbé törődött, — minden idejét minden gondolatát elfoglalta a varrógép feltalálása. Egész napokon keresztül furt, faricska vagy a varró munkája mellett dolgozó felesége bámulta: A sokféle próbálkozás eddig nem sikerült.

De most ezen a hideg téli estén, mint mindig végre mégis megtalálta volna a rejtély kulcsát. Futólépésben mosolyogva szaladt el hirtelen

műhely ablakából. Egy vaskereskedésbe ment. Első fillérjén vásárolt néhány apróságot, aztán haza igyekezett.

Otthon a felesége haraggal fogadta.

— Világ csufjára válsz te magad, gyermekek pedig koldusok lesznek! — pörölt az asszony.

—Vagy milliomosok! — vetette oda Howe Éliás.

Felszaladt kis műhelyébe. Felesége, a szegény asszony, aki már hosszú hónapok óta gyermekeivel együtt a legnagyobb nélkülözések között élt, azt hitte, betelt a keserű pohár: férje elcsúszta a sok töprengésbe belezavarodott. Pedig nem így volt: Howe Éliás még sohasem látta a gépet kristálytisztán és világosan a megoldás útját, mint most.

Lázasan izgalommal fogott a munkához. Érezte, hogy vagy megtalálta a feladat megoldását, vagy soha se fog az neki sikerülni. A keze reszketett, a homlokán kiütött a veríték. Néha kétségbeesetten ugrott fel a székéről, a bonyolódott munkát egy-egy részleténél megakadt, nem tudta folytatni a munkát. Kétségbeesetten szorította a forró homlokát a kis műhely egyetlen ablakához, kibámult a hóval fedett, csöndes, sötét utcára. Ámde ezen az éjszakán mindenek sikerülnie kellett! És hogy kivirradt, ott állt a kis műhely és csendes zugás mellett sorjában szegte ölébe a tű elé helyezett vászondarabot.

1844-et irtak ebben az esztendőben.

Szegény Howené, — alig akart hinni a sikernek. Nem csoda: Jó egynéhányan próbálkoztak már a varrógép szerkesztésével, de hiába. És most az ő férjének mégis sikerült! Vége lesz hát a nyomorúságnak, vége lesz a kinlódásnak, Howe Éliás nem kinlódott hiába. A szegény asszony dehogy is sejtette volna, hogy még csak

ezután következnek az igazi megpróbáltatások!

Egy szénkereskedőhöz, gyermekkori ismerőséhez fordult Howe a találmánya értékesítésére. Ez nagy szeretettel állt a szegény feltaláló rendelkezésére. Mindenekelőtt hajlékot ajánlott fel a nyomorgó család részére a maga házában. Megmondta, hogy pénzt is ad a gépek előállítására. Azt ajánlotta azonban, hogy Howe menjen el a bosztoni szabómesterekhez, próbáltassa ki azokkal a gépet. Ha kipróbálták, kérjen tőlük bizonyítványt, a gép használhatóságáról és munkaképességéről.

Ezt az eszmét Howe is jónak találta. Becsmagolta tehát gépét és elment vele Boszton első szabómesteréhez.

A szabómester türelmetlenül hallgatta Howe beszédét. Mikor a feltaláló meg akarta gépét mutatni, a szabómester félvállról szólt rá:

—Hagyja csak, hagyja csak barátom! Ilyen ostobaságokkal én nem foglalkozom.

És hátat fordított Howénak.

Howe Éliás úgy állt ott, mintha a földbe gyökerezett volna a lába. Hát így fogadják az emberek az ő találmányát? A második se fogadta szívesebben. A harmadik kigunyolta, a negyedik kinevette, az ötödik felháborodott a szemérmetlen ujitón. Végre akadt egy mesterre, aki a gépet megpróbálta, ez elismerte használhatóságát, de figyelmeztette Howét, hogy mind gépére, mind életére vigyázzon, mert gépe miatt még bajba kerülhet.

Howe Éliás kétségbeesetten távozott: Ime: kezében a találmány, amelyért annyit kinlódott és küzködött s arany helyett ócskavas az csupán, amit a kezében tart.

Kétségbeesett szívvel tartott hazafelé. Nem tudta, mihez kezdjen? Utja egy nagy ruhásbolt előtt vitt el.

Megjelent a **GAZDATUDOMÁNY** második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára kétszeres díjjal együtt **30** lei. A könyvbolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

adhatjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Talán itt... gondolta magában.

Bement az üzletbe, ahol csak arra kérte a tulajdonost, engedje meg, hogy a kirakatban versenyt dolgozhassanak hatan: ő a gépével és az öt legügyesebb és leggyorsabb varrónő. Nagy nézőközönség előtt ment végbe a verseny, ahol Howe gépével fényes sikert aratott. Ámde a gépre vevő egyetlen egy sem jelentkezett. Nem annyira a gép drágasága volt ennek az oka, hanem inkább az, hogy a szabósegédek halállal fenyegették azt, aki olyan gépet mer venni. A kenyérrüket féltő segédek egy ízben a Howe varrógépet össze is törték, mert azt hitték, hogy a gépet az ő megrontásukra találták fel.

A jó barát ekkor azt ajánlotta Howenak, hogy kérjen a varrógép gyártására szabadalmat és ha megkapta, akkor azt adja el. A szabadalmat megkapta Howe, de senki sem jelentkezett, aki megvette volna. Sőt még csak tárgyalni sem akart vele senki a dologról.

Még a jóbarát is kénytelen volt, — aki pedig eddig sok pénzt fektetett a vállalatba — támogatását anyagi helyzete miatt megvonni.

A legnagyobb nélkülözések és nyomoruság ideje köszöntött ekkor a szerencsétlen feltalálóra, kénytelen volt családjával együtt apjához menni.

Ekkor egyik testvére vette kezébe a varrógép értékesítését. Azt ajánlotta: elmegy vele Angliába, hátha ott vevőt talál a szabadalomra. Howe Éliás, aki már minden reményét elvesztette, elfogadta öccse ajánlatát. A derék testvér elutazott és alig töltött Angolországban néhány hetet, már levél is jött tőle, hogy Thomas Vilmos, esernyő és cipőgyáros hajlandó lenne 260 fontért megvásárolni a varrógépnek Angolországra szóló szabadalmát. Azonkívül fizet minden Angliában eladott gép után 3 fontot. Howe Éliásnak el kellett ezt az ajánlatot fogad-

nia. Thomas Vilmos dús gazdaggá lett ennek véna, a feltaláló pedig tovább nyomorgott.

1847-ben Thomas kívánságára Howe családjaival együtt Londonba költözött, hogy géptökéltetse. Thomas azonban szűkkeblűen bámult a feltalálóval, aki kénytelen volt Amerikába visszatérése miatt szabadalmát és egyetlen gépet elzalogosítani. Családjáért otthon munkásként állt be egy vasgyárba. Hűsége felesége miatt nem bírta sokáig a nélkülözéseket, rövid idő után meghalt. Pedig de közel voltak a boldog napok!

1850-ben egyik este a jó barát közli vele, hogy ügyes emberek büntetlenül utánozzák gépét s nagyszerű üzleteket kötnek vele. Ezek közül kivált egy Singer nevű vándorszínész, aki egyet-mást javított is gépén és azt saját találmányának hirdeti. Emiatt Singert Howe bepörölt, amely pert Howe meg is nyerte. Az ítélet szerint Howe a varrógép feltalálója és ezért mindenki, aki az Amerikai Egyesült Államok területén gépet gyárt, vagy árusít, arra kötelező, hogy Howenak megfelelő díjat fizessen. A külföldre szállított gépek után pedig darabonként 5 dollár járt a feltalálóknak.

Ezzel megszűntek Howe anyagi gondjai. Kiváló tehetségét is ország-világ elismerte, az élet örömeit azonban nem élvezhette soká. Meghalt még, hogy 1867-ben a párisi nemzetközi kiállításon a becsületrend nagykeresztjét tűzte a mellére, de még ugyanebben az évben meghalt.

Howe találmányának fontosságát alig lehet eléggé megbecsülni. Hasznosságát legjobban mutatja, hogy néhány esztendővel a forgalom megkezdése után, 1862-ben az amerikai Egyesült Államokban már háromszázezer varrógép volt használatban és ezek közül hetvenötezetet magánosok használtak. Ma pedig már kevés ház van, ahol varrógép ne volna.

Apróságok • Adomák

Óriási Krisztus-szobrot emelnek Braziliában.

A braziliai tengerparton óriási Krisztus-szobrot emelnek. A szobrot éjszaka világítani fogják, hogy a hajósok messziről láthassák.

Amennyibe került Amerika felfedezése?

Columbus Kristóf korában, Amerika felfedezése idején más viszonyok voltak, mint most. A hajóknak nagy értéke volt és ami sem került olyan nagy összegbe, mint ma. Mégis megadható számot kapunk, ha kiszámítjuk, hogy mibe került annak a hajózársának a költsége, amely alkalommal Columbus felfedezte Amerikát. Egész kishajórajjal indult el a hosszú út. A hajók vitorlások voltak és a szél erejével haladtak. A felfedező út összes költségei mai pénzértékben kifejezve 350 ezer forint tettek ki.

Kínai házaselemben — a fő a gyermekáldás.

A világ legsűrűbben lakott városai és földterületei Kínában vannak. A kínai nép nagyon szaporos, aminek magyarázata, hogy a házasság Kínában kötelező. A házások általános vágya, hogy sok fiugyermek legyen. A cél tehát a kínai házasságban a gyermekáldás. Ennek a cél eléréseért a kínaiak még családi erkölcs határait is áttörnek. Amennyiben valamelyik házasság gyermektelen, úgy megengedett dolog, hogy, ha még nem is hivatalosan, de a férj még egy nőt tarthat. A társadalom a második feleség fölött nem emelhet hűbort, hogyha a családot a gyermekáldás bekövetkeztével megmentik.

Milliók kártyavesztéséig.

Egy délamerikai ültetvényes Párisban kártyával szerencsejátékot játszott. Az ültetvényes saját módszerét akarta kipróbálni, hogy vajjon azzal sikerül-e nyernie? Kísérletezés közben harminc millió lejnek megfelelő összeget vesztett el készpénzben. A nagy veszteség után nyugodtan felállott és kijelentette, hogy a jól átgondolt módszere nem vált be.

Több ezer év előtt is volt mesterséges keltetőgép.

Az Egyiptomban végzett régészeti kutatások során megállapították, hogy az egyiptomiak már az ókorban ismerték a mesterséges tojáskeltető gépet. Az egyiptomiak keltető gépében egyszerre hétezer tyuktojás fért be. A fűtést szalmával vagy száritott trágyával végezték. Arról nem maradtak adatok, hogy milyen eredménnyel működtek a régi egyiptomiak keltetőgépei? Valószínű azonban, hogy sikeresen használták a gépeket, mert a leletek azt bizonyítják, hogy a keltetőgépek nagyon elterjedtek voltak.

Esőcsinálás petroleummal

Két bukaresti fiatalember kísérleteket végzett, hogy miképpen lehet mesterséges esőt csinálni? Megállapították, hogy a Föld felületén nagyobb mennyiségű petroleumot égetnek el, nagymennyiségű vízgőz sűrűsödik a levegőben, amely harmat és eső alakjában le hull. A baj csak abban van, hogy az ilyen módon való esőcsinálás nagyon költséges. Nagyobb területeken petroleummal tüzet kelteni sokba kerülne, mert a petroleum árán kívül a vidék teljes megsemmisülése is óriási költséget jelentene.

Méh nagyságu madarat találtak Haiti szigetén.

Haiti szigetén egy angol természettudós méh nagyságu madara talált. Eddig a Dél-Amerikában élő kolibri madarakat tartották a legkisebb testű madaraknak. Az új felfedezés folytán a kolibri madarak nem a világ legkisebb madarai. A Haiti szigetén talált méhnagyságu madárka nagyon könnyen szelídíthető és a madárkereskedők megkezdték fogását, hogy Európában árusítsák.

Magyarázat.

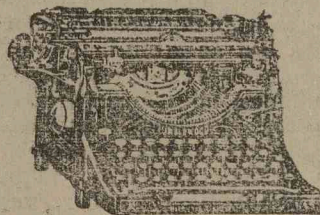
- Hogyan törté el Laci a lábát?
- Látja ezt a pincenyillást?
- Igen.
- Hát ő nem látta.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek svári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító készülékekkel. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

"RAPID"
ÍRÓGÉPVALLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

Tanácsadó

azon előfizetőink részére, akik orvosi ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért juttatnunk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérdő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), önynyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekeltek, a választ lapunkban adjuk meg.

I. D. A magunk részéről csak helyeselni tudjuk elhatározását. A gyomor tájékán jelentkező állandó fájdalomnak nagyon sokféle oka lehet. Az a jelenség, hogy közvetlenül étkezés után puffad és gyomorégése van, arra mutat, hogy valószínűleg igen sok gyomorsava van. A bajt azonban okozhatja a gyomor rendellenes fekvése is, például gyomorsüllyedés. Minthogy ezt látatlanban eldönteni nem lehet, ismételtlen hangsúlyozzuk, helyeseljük szándékát, hogy kórházi vizsgálatnak akarja magát alávetni.

O. K. Kellene ismerni gyümölcsösének fekvését és talajának összetételét. Valószínűnek tartjuk, hogy az altalajban van a hiba. Mint írja, ugyanis fiatal gyümölcsfái 7-8 óvig szépen fejlődtek, azután fejlődésük megállt és a legtöbb gyümölcsfánál egyes ágak a csüestől kezdve száradnak. Véleményünk szerint a baj az altalajban van. Vagy vadvizes és a fák gyökerei nem tudnak a talajban lélegezni, vagy pedig kavicsos, terméketlen az altalaj és amikor idősebb korban a fák gyökerei idáig jutnak, a táplálkozásban zavarok állanak be. Figyelje meg gondosan, hogy milyen fajú fánál jelentkezik a csüeszaráadás. A tapasztalatok szerint ugyanis az almafa és körtefa jelzi legkorábban a kavicsos altalajt. A cseresznye a vadvizes altalajt nem szereti.

Z. F. A szén nem trágya. Sőt a növénynek közvetlenül nincs is szüksége arra, hogy a talajban szén legyen. A növény ugyanis a teste felépítéséhez

szükséges, szént tartalmazó anyagokat a levegő szénsavából nyeri. A szénnek azonban rendkívül fontos szerepe van közvetve a növények táplálásában. A szén részecskék ugyanis megjavítják a talaj légjárhatóságát, vízfelvevő képességét és a talajban levő tápsóknak a növények által való felvételét megkönnyítik. A szén alkotja tulajdonképpen az ugynevezett humuszt, amelyről minden gazda tudja, hogy milyen nagy fontossága szerepe van a talaj minőségének javításában. A termőtalajban szén képződik a benmaradt gyökérrészekből, a szalmás trágyából és minden olyan szerves anyagból, amely növényi rostot tartalmaz.

F. L. Ha a fügefát künn akarja teletelni, megfelelő védelemről kell gondoskodnia, hogy rügyei és vékonyabb ágai ne fagyjanak el. Ha fügefája bokorszerű, nem tulságosan nagy, leghelyesebb az ágakat lehajtani és földdel beborítani, olyanformán, mint ahogyan a rózsát szokták téli re elföldelni. Ha a fügefafa nagyobb, szalmával, kóréval kell körülrakni és esetleg léceel vagy dróttal kell összefogni a burkolóanyagot. Gondos védelem mellett a fügefafa jól telel és következő évben termést hoz. Termése igaz, nálunk nem érik be, de befőtt készítésére alkalmas.

Aprohirdetések

Minden szó 1, vastagabb betűvel 3 lejt. Legkisebb hirdetés 20 lejt. Állástkeresők részére 50 szóig 40 lejt. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jeligés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbíthatunk. Ügyszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ ha a választ lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portó költséget.

Eladó egy hétsoros amerikai gyártmányú hibátlan harmonium. Ára huszonezer lejt. Cím a kiadóban.

Eladó elsőosztályú Merinogyapjú Nagy Józsefnél Zálau-Zilah, Str. Traian 113. sz. alatt. Értekezni ugyanott. Vételár közzelendő

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

H. J. Zágon, J. M. Ördögkoresztur, Á. G. Maroscsapó, J. J. Domokos, G. Gy. Gilvács, R. F. J. Margitta.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Vidék megbízottaink előfizetőink felkérését tovább folytatják s a rendelkezésükre bocsátott kimutatás alapján az előfizetési díjakat felvesszük. Kérjük azon előfizetőinket, akiket megbízottak felkeresnek, hogy szabályszerű nyugalta ellenében fizessék ki a feltüntetett hátralékot. Ez annál inkább fontos rájuk nézve, mert az 1938. évi könyvnapárunk összeállítását folyamatban van s azok részére, akik kellő időben kifizetik, vagy kifizették a díjat, az első számlitmánnyal még ezen év folyamán elküldjük a könyvnapárt.

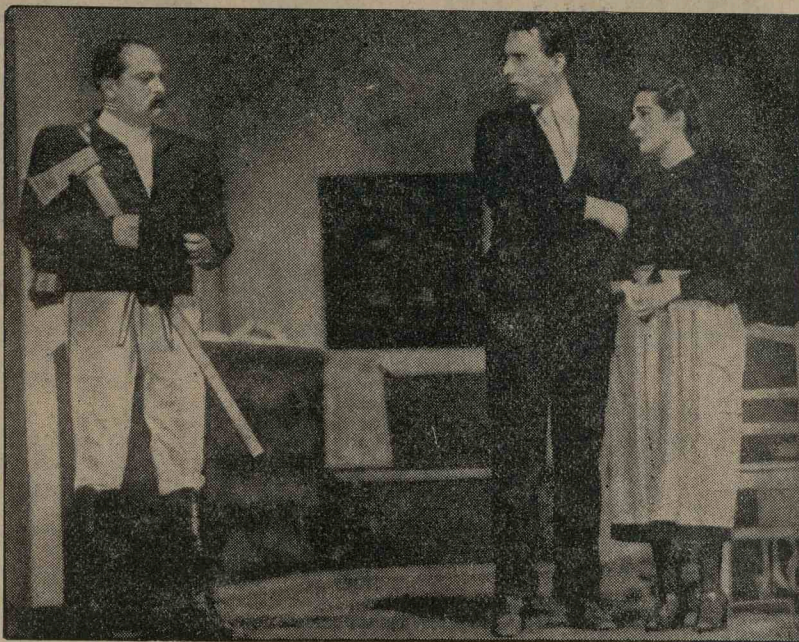
Id. K. V. Oltszakadát. A f. h. 12-én feladott 80 leje még nem érkezett be s addig kérését nem intézhetjük el.

K. B. S.-né Hidvég. Az orvos szakértőnk pontos címe: Dr. Gergely Endre, Cluj, Str. Berde No. 2.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: D. L. Erdőgyar 150, N. L. Beta 155, Sz. Ö. Bereszelke 155, M. T. Majlátfalva 150, Bihar-ból N. L. 155, L. S. 155, Cs. Hitsz. 155, K. Sz. I. Bunyaszekszárd 155, K. M. Nagyszurdok 155, K. B. Porcsalma 200, Hangya Szöv. Székelyvarság 150, Hangya Szöv. Kalotaszentkirály 155, Özv. Sz. M. Sáromberke 155, B. E. M. Magyarkirályfalva 305, F. L. Szabéd 155, R. M. Érkörtvélyes 675, Á. G. Maroscsapó 85, B. Z. Marosvásárhely 652, G. J. Palotailva 155, Gy. J. S. Tekerőpartak 155, Sz. Á. Alsóilosva 150, N. I. Hegyközszentimre 200, V. L. Temesvár 150, K. A. Szapárliget 150, M. P. K. Nagyszében 155, K. F. Bihar 150, B. M. Székelyfalva 155, J. J. Domokos 150, G. A. Hosszúasszó 155, Gy. B. Bencéd 155, H. J. Zágon 150, B. F. Felvine 150, B. B. Bencéd 155 Lejt.

Szindarab a székelyekről.

Nyirő József kitűnő író nagyszabású szindarabot írt a székelny népjellegzetes alakjairól. A darabot a budapesti Nemzeti Színház nagy sikerrel mutatta be. Képünk a szindarab egyik hatásos jelenetét ábrázolja.

Tanuld meg!

Igy áll el jól az alma!

Képünkön bemutatjuk, hogy az almát hogyan lehet célszerűen raktározni. Az egymás-főlé rakott kis ládák cserepeken állanak, hogy egér

ne juthasson az almához. A ládákat gyümölcskamrában, vagy száraz pincében tartják. Mielőtt az alma raktározását megkezdennék, a pincét alaposan kitakarítjuk és kikénezzük, hogy a káros penészgombák és rothadást okozó csirák elpusztuljanak. Képünk egy németországi gyümölcskamráról készült.

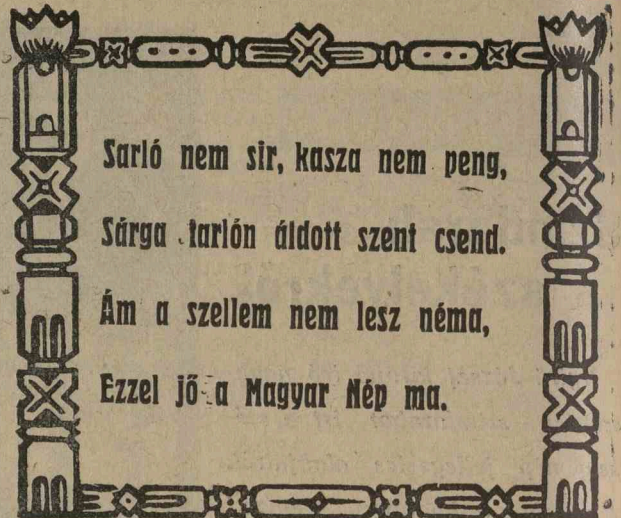
Diszítsük lakásunkat virágokkal.

A lakás legszebb virágdiszét a télen hajtott jácint adja. Képünkön bemutatjuk a hajtató üvegbe helyezett és kivirágzott jácint növényeket. A hajtásra alkalmas jácint hagymákat

kertészetben lehet beszerezni. Otthon is nevelhetők, még pedig olyan módon, hogy ősszel kiültetjük a jácint hagymát jó kövér kerti földbe

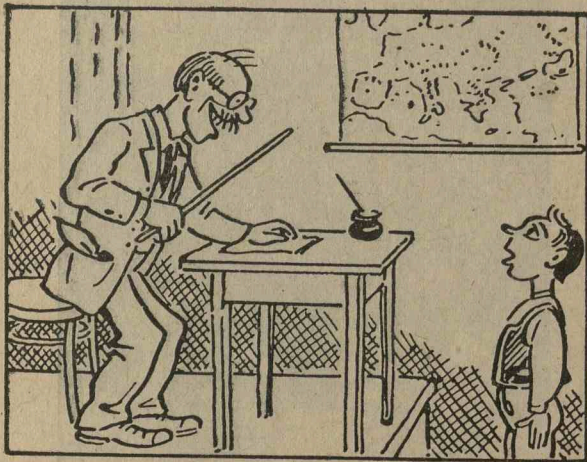
Tavasszal állandó öntözéssel biztosítjuk a hagyma fejlődését és nyár elején kiszedjük. Ősszel az ilyen hagymát a hajtató üveg tetejére rakjuk és télire kivirágzik. Hajtató üvegnek bármilyen vízzel töltött, befőttes üveget használhatunk.

Sarló nem sir, kasza nem peng,
Sárga sarlón áldott szent csend.
Ám a szellem nem lesz néma,
Ezzel jő a Magyar Nép ma.

Kerti virágok őszi ültetése.

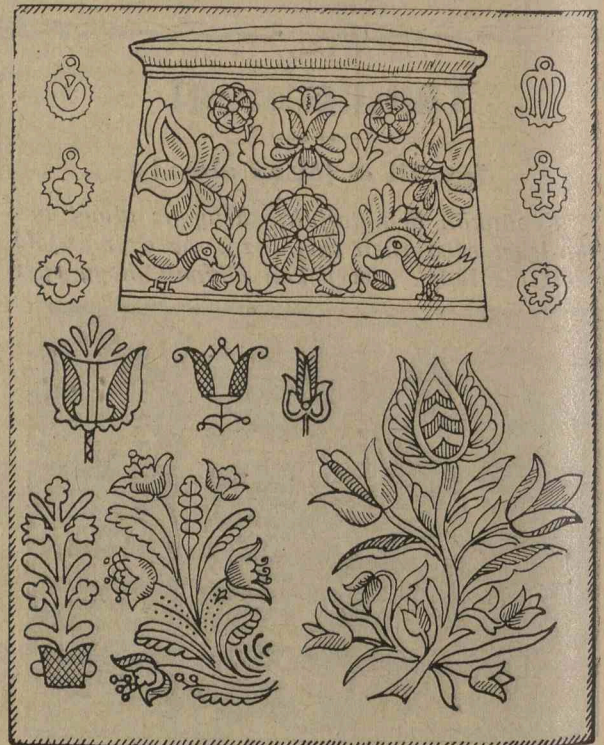
A fagyok beálltával a kertből és ablakokból a muskátlikat a szobába vagy hűvös pincébe kell vinni. Így kell eljárni az összes dísznövényekkel és virágokkal, amelyek nem télállóak. A kardvirág, kaktusz-györggyike, dália, kanna gumóit kiszedjük és a pincében homokba elrakjuk. A tulipán, jácint, nőröcsz, hóvirág hagymáit most kell kiültetni. A jól előkészített ágyakat kiültetés után falevével vagy szalmás trágyával fedjük be, hogy a kiültetett virághagymák télen át is fejlődhessenek és tavasszal korán virágozzanak.

A világháború történetéről kellett a füzetbe írni Péterke iskolába menet elvesztette a füzetét, amit így próbált mentesíteni a tanító előtt:

— Tanító ur kérem, én elvesztettem a világháborút, de holnap újra elkezdem.

A magyar díszítés alapformái

Egyik másik vidéken a marha, juh szarvából szarumunkákat készítenek, kürtöket, sótartókat, löportartókat, láncokat stb. Ezekbe a díszítéseket bekarcolják, vagy bevésik. Egy sótartó képét, néhány láncszem díszét, érdekes díszítő elemeket és kisebb díszeket mutatunk be kedves olvasóinknak.